

IOM International Organization for Migration

ข่าวแรงงานข้ามชาติ
ฉบับที่ 7 – กันยายน 2553

รัฐบาลไทยและพม่าได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) เรื่องความร่วมมือในการจ้างงาน¹ ในปี พ.ศ.2546 อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามข้อตกลงดังกล่าวได้เริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2552 ดังนั้นนับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. 2552 แรงงานข้ามชาติชาวพม่าที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย สามารถเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติเพื่อที่จะทำให้พวกเขาได้มีสถานะเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมายได้² นอกจากนี้ MOU ดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นกรอบการดำเนินการที่จะทำให้แรงงานทักษะต่ำ (low-skilled) สามารถเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้ แม้ว่าจะต้องใช้เวลาค่อนข้างนานในการทำให้ข้อตกลงตาม MOU เรื่องการนำเข้าแรงงาน มาสู่การปฏิบัติ แต่ในท้ายที่สุดแล้ว รัฐบาลไทยและพม่าก็ได้ขับเคลื่อนกระบวนการนำเข้าแรงงานนี้ได้เป็นผลสำเร็จ

โดยประเด็นหลักของข่าวแรงงานข้ามชาติฉบับนี้จะเป็นการนำเสนอกระบวนการนำเข้าแรงงานจากประเทศพม่า รวมทั้ง ข้อมูลเกี่ยวกับการพิสูจน์สัญชาติแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชา

รัฐบาลพม่ายินยอมให้ชาวพม่ามากกว่า 11,000 คน เข้ามาทำงานในประเทศไทย

เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2553 สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางานได้ออกบันทึกข้อความเพื่อแจ้งสำนักงานจัดหางานจังหวัดและสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ เกี่ยวกับกระบวนการในการนำเข้าแรงงานพม่าเพื่อมาทำงานในประเทศไทย ซึ่งตามบันทึกข้อความนี้ กรมแรงงานของพม่าได้อนุมัติให้แรงงานพม่าจำนวน 11, 759 คน ให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย ตามคำร้องขอนำเข้าแรงงานของนายจ้างจำนวน 86 ราย โดยกระบวนการในการนำเข้าแรงงานชาวพม่ากลุ่มนี้ให้เข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น จะเริ่มจากการให้สำนักงานจัดหางานในประเทศไทยติดต่อนายจ้างเพื่อแจ้งแก่นายจ้างทราบว่าคำขออนุญาตจ้างแรงงานของพวกเขาได้รับการอนุมัติ พร้อมทั้ง ให้นายจ้างยื่นยื่นจำนวนแรงงานที่นายจ้างต้องการจ้างอีกครั้ง หลังจากนั้น สำนักงานจัดหางานก็จะแจ้งมายังสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว เพื่อให้สำนักบริหารแรงงานต่างด้าวจัดส่งข้อมูลให้กับทางการพม่าต่อไป

¹ Memorandum of Understanding Between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Union of Myanmar on Cooperation in the Employment of Workers, 21 June 2003

² ดูข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพิสูจน์สัญชาติได้ใน “ข่าวแรงงานข้ามชาติ” ฉบับที่แล้ว

กระบวนการในการนำเข้าแรงงานจากประเทศพม่าตามบันทึกความเข้าใจทวิภาคี

กระบวนการในการนำเข้าแรงงานจากประเทศพม่าตามบันทึกความเข้าใจนั้นเป็นกระบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อน โดยข้อมูลด้านล่างนี้จะเป็นการสรุปขั้นตอนในการนำเข้าแรงงาน³

ขั้นตอนที่ 1: นายจ้างในประเทศไทยยื่นขอโควตาเพื่อจ้างแรงงานต่างด้าว ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด หรือ สำนักงานจัดหางานกรุงเทพฯ เขตพื้นที่

ขั้นตอนที่ 2: สำนักงานจัดหางานจังหวัด หรือ สำนักงานจัดหางานกรุงเทพฯ เขตพื้นที่ ของกระทรวงแรงงานไทย ออกโควตาในการจ้างงาน (quota) ให้กับนายจ้าง

ขั้นตอนที่ 3: นายจ้างยื่นคำร้องขอนำแรงงานพม่าเข้ามาทำงานในประเทศไทย ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด หรือสำนักงานจัดหางานกรุงเทพฯเขตพื้นที่ โดยการยื่นหนังสือแสดงความต้องการแรงงาน (demand letter) พร้อมกับหนังสือสัญญาจ้าง โดยกระทรวงแรงงานของประเทศไทย จะเป็นผู้รวบรวมเอกสารและจัดส่งเอกสารไปให้กับกระทรวงแรงงานพม่าผ่านทางสถานทูตพม่า หลังจากนั้นเอกสารจะถูกส่งให้กับคณะรัฐมนตรีพม่าเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ 4: เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว กรมแรงงานของกระทรวงแรงงานพม่าจะประกาศรับสมัครแรงงาน ณ สำนักงานท้องถิ่นของกรมแรงงานพม่า ณ เมืองเมียวดี ทำจีเหล็ก และ เกาะสอง

ขั้นตอนที่ 5: สำนักงานท้องถิ่นของกรมแรงงานพม่าจะทำการพิจารณาใบสมัครงาน จัดการให้ผู้สมัครได้รับการตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้น แล้วจึงส่งรายชื่อผู้สมัครที่ได้รับการอนุมัติให้กับ กรมการจัดหางานของกระทรวงแรงงานไทย ผ่านทางสถานทูตพม่า

ขั้นตอนที่ 6: หลังจากที่นายจ้างได้รับการแจ้งจากกรมการจัดหางานเกี่ยวกับการอนุมัติคำร้องในการนำเข้าแรงงานแล้วนั้น⁴ นายจ้างจะต้องเดินทางไปยังศูนย์ประสานการพิสูจน์สัญชาติที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย(แม่สาย, แม่สอด ,ระนอง) เพื่อไปสัมภาษณ์ผู้สมัครงาน โดยแรงงานจะเดินทางเข้ามาสัมภาษณ์ในประเทศไทยโดยใช้บัตรผ่านแดน และจะต้องไปตรวจสอบสุขภาพ โดยทั้งแรงงานและนายจ้างจะต้องรายงานตัวกับเจ้าหน้าที่ของกรมการจัดหางานใน แม่สาย แม่สอด

³ กระบวนการนำเข้าแรงงานจากพม่านี้ได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

⁴ นายจ้างสามารถเลือกที่จะใช้บริการจากบุคคลหรือบริษัทเป็นตัวแทนในการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการนำเข้าแรงงาน

หรือ ระนอง ให้ทราบก่อนและหลังการตรวจสุขภาพ จากนั้นศูนย์ประสานการพิสูจน์สัญชาติ จะแจ้งไปยังสำนักงานท้องถิ่นของกระทรวงแรงงานพม่า เกี่ยวกับผู้สมัครที่ผ่านการคัดเลือก โดยสำนักงานแรงงานของพม่าในท้องถิ่นก็จะเป็นผู้แจ้งให้แรงงานทราบว่าพวกเขาได้รับคัดเลือกให้เข้าไปทำงานในประเทศไทยได้

ขั้นตอนที่ 7: กระทรวงแรงงานไทยแจ้งรายชื่อของนายจ้างที่จะเดินทางไปรับแรงงาน ณ สำนักงานออกหนังสือเดินทางชั่วคราวของพม่าในเมียวดี, ท่าขี้เหล็ก, เกาะสอง ให้กระทรวงแรงงานพม่าทราบผ่านทางสถานทูตพม่า โดยกรมการจ้างงานของประเทศไทยจะจัดทำรายชื่อแรงงานที่ได้รับการอนุมัติเป็นภาษาอังกฤษให้แก่ นายจ้าง เพื่อให้ นายจ้างสามารถนำไปแสดงกับเจ้าหน้าที่พม่าว่าพวกเขาพวกได้รับอนุญาตให้มารับแรงงาน

ขั้นตอนที่ 8: แรงงานที่ได้รับการอนุมัติให้เข้าทำงานในประเทศไทยจะต้องยื่นขอทำหนังสือเดินทางชั่วคราว ที่หนึ่งในสามสาขาของสำนักงานหนังสือเดินทางชั่วคราวพม่า (ค่าธรรมเนียมหนังสือเดินทางชั่วคราว 3,000 จ๊าด)

ขั้นตอนที่ 9: ในขณะเดียวกันนายจ้างก็ต้องเดินทางมายังสำนักงานหนังสือเดินทางชั่วคราวของพม่า เพื่อที่จะช่วยเหลือแรงงานในกระบวนการตรวจคนเข้าเมือง โดยในการเดินทางเข้ามายังประเทศไทยแรงงานจะต้องยื่นขอวีซ่าและขออยู่อาศัยในราชอาณาจักรจากสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมือง โดยแรงงานที่นำเข้า 10,000 คนแรก จะต้องชำระค่าวีซ่า 500 บาท ต่อคน จากอัตราปกติอยู่ที่ 2,000 บาท ต่อคน โดยวีซ่าจะมีอายุสองปี และสามารถต่ออายุได้อีกสองปี ในกรณีที่แรงงานต้องการเดินทางกลับไปพม่าหลังจากที่ได้เข้ามาทำงานในประเทศไทยแล้ว แรงงานจะต้องขออนุญาตกลับเข้ามาใหม่ในราชอาณาจักร หรือขอวีซ่าสำหรับการเดินทางเข้าราชอาณาจักรได้หลายครั้ง (multiple entry) ก่อนที่จะเดินทางกลับไปยังพม่า และเดินทางกลับมาที่ประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 10: สำหรับแรงงานที่ไปรับรองแพทย์หมดอายุ (ไปรับรองแพทย์เกินหกสิบวันหลังจากที่ได้ตรวจสุขภาพแล้ว ตามขั้นตอนที่ 6) เมื่อเดินทางเข้ามาทำงานยังประเทศไทยจะต้องไปตรวจสุขภาพซ้ำอีกครั้ง ซึ่งจะทำการตรวจสุขภาพที่สถานพยาบาลบริเวณชายแดนไทยที่เดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ หรือที่จังหวัดในประเทศไทยที่แรงงานทำงานก็ได้

ขั้นตอนที่ 11: แรงงานจะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตทำงาน ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด หรือสำนักงานจัดหางานกรุงเทพฯเขตพื้นที่ ภายในสามสิบวันหลังจากได้รับวีซ่า ทั้งนี้อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานจะแตกต่างกัน ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการทำงานและการจ้างคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 (ดูรายละเอียดได้ใน ข่าวแรงงานข้ามชาติของ IOM ฉบับที่ 4)

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นแรงงานที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยภายใต้ MOU

- ทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยไม่ถูกจับและไม่ถูกส่งกลับ
- สามารถเดินทางได้ทุกจังหวัดในประเทศไทย
- สามารถเดินทางกลับประเทศพม่าได้ อย่างไรก็ตามหากแรงงานต้องการกลับเข้ามาในประเทศไทยเพื่อทำงานตามระยะเวลาของวีซ่าและใบอนุญาตทำงานที่ยังเหลืออยู่ ก่อนเดินทางกลับพม่า แรงงานจะต้องขออนุญาตขอกลับเข้ามาในราชอาณาจักร (re-entry permit) ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

หน้าที่ที่แรงงานต้องปฏิบัติ

- ไปรายงานตัวที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ทุก 90 วัน

หมายเหตุ: ในช่วงของโครงการนำร่องนำเข้าแรงงานตามข้อตกลงระหว่างไทยและพม่า การนำเข้าแรงงานจะดำเนินการ โดยสำนักงานแรงงานท้องถิ่นของกระทรวงแรงงานพม่าในสามจังหวัด

ความคืบหน้าเกี่ยวกับการพิสูจน์สัญชาติให้แก่แรงงานชาวกัมพูชา

กรมแรงงานของกระทรวงแรงงานและการฝึกอาชีพกัมพูชา ได้แจ้งกำหนดการการพิสูจน์สัญชาติสำหรับแรงงานชาวกัมพูชาในประเทศไทยเป็นระยะเวลาสามเดือน โดยการพิสูจน์สัญชาติจะมีขึ้นในจังหวัดต่างๆตามกำหนดการดังต่อไปนี้:

ลำดับที่	พื้นที่ดำเนินการ	สถานที่ตั้ง	ระยะเวลาดำเนินการ
1.	สำนักงานจัดหางานจังหวัดตราด	ศาลากลางจังหวัด ถ.ราษฎร์นิยม ต.บางพระ อ.เมือง จ.ตราด	2-10 กันยายน 2553
2.	สำนักงานจัดหางานจังหวัดระยอง	ศูนย์ราชการจังหวัดระยอง ชั้น 2 ถ.สุขุมวิท ต.เนินพระ อ.เมือง จ.ระยอง	13-19 กันยายน 2553 21-26 กันยายน 2553 28-30 กันยายน 2553
3.	สำนักงานจัดหางานจังหวัดชลบุรี	199 หมู่ 3 ถ.รารมณตเสวี ต.เสม็ด อ.เมือง จ.ชลบุรี	11-12 ตุลาคม 2553
4.	สำนักงานจัดหางานจังหวัดสมุทรปราการ	29/65-66 หมู่ 7 ถ.ศรีนครินทร์ ต.เทพารักษ์ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ	1-7 พฤศจิกายน 2553
5.	สำนักงานจัดหางาน	133/1 ถ.สุขใจ อ.เมือง	13-14 พฤศจิกายน

	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	จ.ประจวบคีรีขันธ์	2553
6.	สำนักงานจัดหางาน จังหวัดนครราชสีมา	1936/3 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง จ.นครราชสีมา	20-21 พฤศจิกายน 2553
7.	สำนักงานจัดหางาน จังหวัดสงขลา	ศาลากลางจังหวัด(หลังเก่า) ถ.ราช ดำเนิน ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา	27-28 พฤศจิกายน 2553

ข้อมูลสถิติ

- จำนวนแรงงานข้ามชาติที่นำเข้ามาตาม MOU (ยื่นบัญชีรายชื่อและได้รับอนุญาตให้เข้ามา) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2553

สัญชาติ	จำนวนแรงงานที่นายจ้างร้องขอ	จำนวนแรงงานที่ได้รับการอนุมัติให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย
กัมพูชา	69,542	21,595
ลาว	83,236	11,950
พม่า	47,906	534
รวม	200,684	34,079

- จำนวนแรงงานที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2553 แบ่งตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวนแรงงานที่ผ่านกระบวนการพิสูจน์สัญชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – พ.ศ 2553				
	2549	2550	2551	2552-2553*	รวมทั้งหมด
กัมพูชา	37,329	8,299	5,037	86,684	137,349
ลาว	43,657	12,502	167	59,411	115,737
พม่า	0	0	0	142,338	142,338
รวม	80,986	20,801	5,204	288,433	395,424

■ จำนวนแรงงานที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติในปี พ.ศ. 2552 -2553

สัญชาติ	จำนวนแรงงานที่จดทะเบียนซึ่งได้รับอนุญาตให้ยื่นแบบพิสูจน์สัญชาติในปี 2552-2553 (คนที่เคยมีใบอนุญาตทำงาน)	จำนวนแรงงานที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ	จำนวนแรงงานที่ยื่นแบบพิสูจน์สัญชาติแล้วในปี 2552-2553 ซึ่งอยู่ในระหว่างรอการพิสูจน์สัญชาติ	จำนวนแรงงานที่ไม่ได้เข้าระบบพิสูจน์สัญชาติในปี 2552-2553
กัมพูชา	124,902	86,684	11,506	26,712
ลาว	111,039	59,411	51,628	0
พม่า	1,079,991	142,338	690,675	246,978
รวม	1,315,932	288,433	742,303	273,690

ข้อมูลจาก: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

* ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2553 สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว

ข่าวแรงงานข้ามชาติจัดทำโดยแผนกแรงงานข้ามชาติ องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน สำนักงานประเทศไทย หากท่านต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โทรศัพท์: 02-3439300 โทรสาร 02-3439399 e-mail: migrantnews@iom.int